

SVOBODNA SLOVENIJA

ESLOVENIA LIBRE
Glasilo Slovencev v Argentini

Leto LXXXIV | 24. julija 2025 - Buenos Aires, Argentina | Št. 12

www.svobodnaslovenija.com.ar

Svobodna Slovenija

DOBRODOŠLI DOMA 2025
JUNIJ – JULIJ 2025

19. JUNIJ – XXI. VSESLOVENSKO SREČANJE V DRŽAVNEM ZBORU

V Državnem zboru v Ljubljani je 19. junija 2025 potekalo že XXI. Vseslovensko srečanje, namenjen srečanju Slovencev iz zamejstva in sveta, ki ga organizira Komisija za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu.

Tokratna vodila misel srečanja je bila: (P)ostati Slovenec – ohranjanje slovenstva zunaj meja domovine. Letos je bila naša slovenska skupnost v Argentini še posebno prisotna, saj se je srečanja udeležila skupina zastopnikov naših društev in domov, Argentina pa je bila tudi posebno prisotna v uvodnem petju ter z mestom med vabljenimi govorniki.

Po uvodnem glasbenem programu v izvedbi "našega" Lucasa Somoze Osterca je goste pozdravila predsednica Komisije, Suzana Lep Šimenko, in med drugim poudarila:

"Slovenci v zamejstvu in po svetu ste enakovredni del enotnega slovenskega naroda, Republika Slovenija pa je matična domovina vseh Slovencev" ter "Vrata Državnega zbora so vam tako venomer odprta za predloge

in mnenja, izzive, s katerimi se soočate, kot tudi za postanek ob obisku domovine".

Sledil je pozdrav podpredsednika Vlade RS in ministra za Slovence v zamejstvu in po svetu Mateja Arčona, ki je dejal: "Vprašanje, kako našim rojakom v sosednjih državah in po svetu pomagati, da ostanejo Slovenci, si moramo zastavljati znova in znova. Svet se spreminja, z njim tudi potrebe, izzivi – in naša odgovornost je, da se temu tudi prilagajamo."

Nato je prisotne pozdravil podpredsednik Državnega zbora Danijel Krivec ter poudaril, da sta za negovanje kulture, jezika in običajev "potrebna predvsem srčnost in ponos", da "se moramo kot narod vrniti k svojim koreninam. K vrednotam, ki smo jih vtakli v temelje naše samostojni in slovenstva, to so pravičnost, poštenost, medsebojna pomoč in spoštovanje. Nad vsemi pa ljubezen do domovine in svojega naroda."

Prisoten je bil tudi škof dr. Anton Jamnik, zadolžen za Slovence v zamejstvu in po svetu.

V prvem delu srečanja sta spregovorila dva

glavna govornika, člana Sveta Vlade Republike Slovenije za Slovence po svetu Marjan Kolarčič iz Kanade ter Mariana Poznič iz Argentine.

Sledila je zanimiva razprava, v kateri so številni govorniki iz raznih koncev sveta prispevali svoje poglede, izkušnje in predloge, med njimi tudi predsednik društva Zedinjena Slovenija Jure Komar ter predsednik Slovenske kulturne Akcije Damijan Ahlin.

Kot je že navada, je predsednica Komisije ob koncu prebrala priporočila udeležencev, namenjena Vladi Republike Slovenije.

Vseslovensko srečanje je priložnost za srečanje, predvsem je pa dragoceni forum, kjer lahko predstavimo svojo vizijo, izpostavimo težave in potrebe, ponudimo predloge. Letos je bilo za člane naše skupnosti tudi posebno veselo, saj so nas le dva meseca prej obiskali nekateri člani Komisije za odnose s Slovenci v zamejstvu in po svetu.

Da pa izrečene besede pridejo tudi do članov Državnega zbora, ki jih Ustava zadolžuje za skrb za Slovence zunaj meja domovine bi

pa bila potrebna prisotnost večjega števila poslancev. Žal vsako leto opažamo, da se jih tega srečanja udeleži zelo majhno število in še to le v prvem delu.

Vsekakor pa verjamemo, da je vse, kar je na tem srečanju povedanega, pomembno za uspešno sodelovanje na področju skrbi za Slovence širom sveta.

Pripravila MP

fotografije:

<https://www.facebook.com/uradslovinci>

MARIANA POZNIČ | *Slovenci v svetu, živi člani naroda*

Ljubljana, 19. 6. 2025

Spoštovana predsednica Komisije za Slovence v zamejstvu in po svetu, spoštovani visoki gostje,

dragi Slovenci, dragi prijatelji!

Ko je Republika Slovenija izpolnila svojih prvih 10 let in so se v tem prostoru prvič zbrali Slovenci iz matice, zamejstva in sveta je takoj nastala želja, da srečanje postane tradicija, ki vsako leto združi vse Slovence. V veselje in ponos mi je, da smem na tem že 21. Vseslovenskem srečanju spregovoriti kot hčerka Slovencev in članica še vedno žive slovenske skupnosti v Argentini.

Na spletni strani slovinci.si je zapisano: Ocenjuje se, da zunaj Slovenije živi približno pol milijona Slovencev in oseb slovenskega rodu, ki se s tem še vedno identificirajo, kar predstavlja okoli petino slovenskega narodnega telesa. V tej razpravi vam želim prikazati nekaj pogledov na to, kako mi, živeči v svetu, še danes ostajamo Slovenci z ohranjanjem izročila prednikov, in postajamo Slovenci s tem, da se kot živ del naroda udeležujemo v njegovem življenju.

Misli, ki sledijo, črpalim iz bogate zakladnice,

ki so jo ustvarili slovenski intelektualci v svetu skozi desetletja, pa tudi iz svoje lastne življenjske izkušnje.

Rojena sem bila zunaj Slovenije, v Argentini. Namerno ne uporabljam besede "tujina", ker je tam moja domovina in moj domači kraj. Slovenija je domovina mojih staršev in prednikov in na poseben način tudi moja. Sem Slovenka in Argentinka, oboje sto odstotno.

Argentina je ena izmed držav, v katero se je skozi stoletje in pol priselilo večje število Slovencev in sicer v treh različnih valih.

Blizu konca XIX. stoletja je tja odšlo okoli 50 družin, največ jih iz slovenskega Primorja.

V času med vojnama, se je zgodil največji pritok, predvsem zaradi fašističnega nasilja, ki je povzročilo selitve prebivalstva s primorskega območja, pa tudi nekaj Prekmurcev, Belokranjcev in Suhokrajčanov. Teh priseljencev naj bi bilo okoli 20.000, kmalu so se začeli družiti v skupnosti, nastala so društva in tisk. Med njimi so delovali nekateri izseljeniški duhovniki.

Zadnji val se je zgodil po drugi svetovni vojni, v Argentino je takrat prispelo okoli 7000 Slovencev. Med njimi je bilo veliko številno intelektualcev, premožnih ljudi in duhovnikov. Odšli

so zato, da so lahko naprej ohranili svoja verska prepričanja in rešili življenja pred nasiljem komunističnega režima, zato so bili poimenovani "Slovenska politična emigracija". Odločitev za odhod so sprejeli sami, prisiljeni od takratnih razmer.

Že takoj na začetku, v begunskih taboriščih, so ustvarili organizirano skupnost in jo po dokončni naselitvi prilagodili novim razmeram. Še danes, 80 let kasneje, ta skupnost živi

Številni od teh, ki so zapustili domovino v različnih obdobjih, so želeli še naprej ostati Slovenci, v začetku že zaradi želje, da se kdaj vrnejo domov, predvsem pa, ker so vedeli, da jim nič ne more odvzeti slovenske duše in ljubezni do domovine.

.....

Izseljenec išče odgovor na vprašanje: kaj je to, kar nas dela Slovence; nas, ki ne živimo na slovenskem ozemlju, ki smo doma na drugem koncu sveta in ki nam je druga zemlja pravi dom.

Katere so tiste osebne in skupne lastnosti, ki vsakega od nas posamezno in pa naše skupnosti okoli po svetu delajo žive člane tega naroda, pa čeprav ne živimo v njegovi sredi?

Na prvem mestu zagotovo kri, biološka pripadnost etnični skupini, to je prvi skupni imenovalec in podlaga ostalim: tudi mi, živeči kjerkoli po svetu, izhajamo iz naroda, ki že stoletja biva na tej zemlji pod Triglavom.

Pa vsi vemo, da to ni edino in tudi ne zadosti, da se med izseljenci meje narodne pripadnosti po krvi kmalu začnejo brisati ali postajati nejasne. Nastajanje narodno mešanih družin je del življenja v nov svet; v časih globalizacije, turizma, študija in dela v tujini, se pa to vse bolj pogosto dogaja tudi pri vas, ki živite v domovini prednikov.

Kri je torej potreben dejavnik, ki pa vendar dopušča neko raznolikost.

Med merili za ugotavljanje višine slovenstva v krvi, je nedvomno na prvem mestu jezik - slovenščina. To je naš poseben zaklad, ki ga ne delimo z drugimi narodi. Slovenščina je izključno in edino naša.

Vinko Brumen, eden od naših emigrantskih mislecev, se je takole vprašal: "In kaj je to: znanje slovenščine? Ali zadostuje, da se govori po slovensko v domači hiši in da kak slovenski tečaj skuša vteptati v glavo nekaj slovničnih pravil?"

- nadaljuje na 2. strani

DOBRODOŠLI DOMA 2025 | JUNIJ – JULIJ 2025

MARIANA POZNIČ | *Slovenci v svetu, živi člani naroda*

- iz 1. stran

In si odgovoril: “Ne razlikujemo vselej zadosti med slovenstvom kot pripadnostjo našemu narodu in med znanjem slovenščine. Včasih delamo, kakor da bomo zdomsko narodnostno vprašanje rešili, če bomo dosegli, da bodo naši potomci še znali slovensko. Jezik je izrednega pomena, vendar samo znanje slovenščine še iz nikogar ne naredi Slovence.” Do tu Brumen.

Slovenščina ni enostaven jezik in je kar trd oreh za vsakega, ki se ga loti brez ustreznega šolanja. Za večji del teh, ki živimo zunaj Slovenije je omejen na domači prostor in na majhne kroge slovenskih znancev. In dejstvo je, da gre čas neizprosno svojo pot in da kakovost znanja slovenščine upada. Izziv, kako ostati Slovenec “brez slovenščine” je danes že konkretna realnost, za katero še nimamo dobrih receptov.

Naslednji dejavnik našega slovenstva je narodna zavest ali zavedanje o svoji pripadnosti narodu. Vi, ki živite na slovenskem ozemlju in obkroženi od slovenskega ljudstva, to doživljate samoumevno, skoraj podzavestno.

Za nas, ki smo bili rojeni in živimo daleč, temu ni tako. Potrebna je osebna odločitev, želja in volja, da pripadam slovenskemu narodu. In dogaja se, da se številni potomci Slovencev, s sto odstotno (100%) slovensko krvjo, dejansko ne štejejo za člane naroda, ker se iz številnih razlogov ne čutijo del njega.

Alojz Rebula je zapisal: Da koga smemo imeti za Slovence v času osveščene narodne zavesti, ne more zadostovati kri. Za Slovence smemo imeti samo tistega, ki se za to hoče imeti sam. Gre tudi za stvar ponosa. Zakaj bi si spodzidavali svojo narodno samozavest z beračenjem slovenskih ostankov? Konec citata.

Skratka, ne samo, da nihče ne ostane Slovenec proti lastni volji, zunaj slovenskega sveta je za to potrebna aktivna odločitev.

Da pa te osveščene osebe slovenske krvi lahko skozi čas ohranjajo narodno zavest je potrebno še nekaj več. Narodnost je lastnost, ki me veže s skupino oseb, s katerimi delim jezik, kulturo in zgodovino, ki prebiva na več ali manj določenem ozemlju. Vse to predpostavlja večjo skupino oseb, ne le nekaj posameznikov ali

družin.

Zato se tudi skupine oseb iste narodnosti zunaj matičnega ozemlja družijo v skupnosti. Te so kot neki poseben ekosistem, njihovo življenje je povezano z dvema različnima svetovima, ob tem pa je vsaka sama neki tretji svet, različen od obeh.

Ko se oseba geografsko oddalji od naravnega sedeža narodne skupine s tem izgubi več kot le enega od teh temeljnih dejavnikov - ozemlje - ampak tudi stik s telesom naroda, z deblom, iz katerega rasejo njegove manjše veje. Izguba tega stika ima številne posledice.

Ohranjanje identitete skozi desetletja in generacije ni enostavna naloga in utopično je pričakovati, da bi bila slovenska zavest enako intenzivna prva leta po odhodu iz Slovenije kot desetletja zatem. Na priseljenca je že od dneva, ko se je izkrcal iz ladje, pretila asimilacija. Njej se lahko predamo ali pa se z njo borimo, ne moremo je pa ignorirati. Realnost je taka, kot je, in asimilacija se dogaja, vsak dan malo.

Prav skupnost, ta povezanost s sočlovekom iste narodnosti, je orodje za učinkovitejše upravljanje te naravne težnje k asimilaciji, predvsem pa posameznemu človeku omogoča izražanje svoje narodne biti.

A narodna skupnost dolgoročno ne more biti le sama sebi namen, obrnjena je proti drugim delom naroda, tistemu na matičnem ozemlju in, v slovenskem primeru, tudi drugod.

Želi biti udeležena v življenju naroda.

Ne samo kot neki fenomen, zanimiv pojav in predmet študij in raziskovanj. Mi smo in hočemo biti tudi vnaprej enakopraven in upoštevan del slovenskega naroda, nič več in nič manj kot to, kar nam zagotavlja Ustava.

Osamosvojitve Republike Slovenije je na široko odprla vrata stikom s skupnostmi izseljencev. Nam, ki živimo daleč je jasno, da moramo za ohranjanje slovenske identitete črpati iz debela slovenskega drevesa. Tudi zato, da ohranimo aktualen značaj naroda in s tem postajamo Slovenci tega časa, v katerem nam je dano živeti.

S slovensko krvjo, jezikom in zavestjo OSTANEM Slovenec, ko sem del življenja naroda

POSTAJAM boljši in aktiven član naroda.

In kaj mi, Slovenci v svetu nudimo Sloveniji in narodu?

Še vedno smo Ambasadorji Slovenije v državah, kjer živimo.

Doprinos te prave neformalne diplomacije, ki je leta 1991 svet glasno opozarjala o napadu na mlado slovensko državo in takoj stopila na delo za mednarodno priznanje novega člana zbora demokratičnih držav je dobro znan in verjamemo, da ne bo pozabljen.

O Sloveniji so si v državah, v katerih bivamo, ustvarili tako sliko, kot so jo videli preko nas. Vsak od nas sooblikuje podobo Slovenije, ki je poznana v svetu. Vsak odgovoren študent, vsak resen podjetnik, zanesljiv profesionalec, uspešen športnik ali navdihnjen ustvarjalec. In še toliko bolj naša društva, katerih delovanje je dobro znano in spoštovano v našem okolju.

Slovenci v svetu smo živi člani tega naroda. Še vedno. Kljub času in razdalji. Obogateni z drugimi kulturami lahko veliko doprinesemo slovenskemu svetu.

Dokazali smo že, da lahko Slovenija računa na nas.

Kaj pa mi pričakujemo od Slovenije?

Danes že ni odvisno samo od nas, do kdaj bomo ostali Slovenci. Tudi Slovenija ima pri tem vlogo in odgovornost.

Danes potrebujemo odraslo, uspešno in pravično državo, da bomo ponosni pripadniki živenga naroda in ne melanholiki, ki živijo od spominov na dobri stari preminuli svet.

Danes pričakujemo od te slovenske države, ki je tudi naša, da v bodoče še naprej skrbi za Slovence, ki so nekoč odšli v svet.

Pričakujemo, da z kvalitetno in celovito zakonodajo zagotovi status in pravice, ki izhajajo iz Ustave, in pri tem spoštuje značaj, zgodovino in potrebe posameznikov in skupnosti, katerim je namenjena.

Zakon o odnosih s Slovenci zunaj meja in oba Sveta, ki sta bila ustanovljena po njegovih določilih - Svet za Slovence v zamejstvu in Svet za Slovence po svetu - so pomembne pridobitve, ki nam omogočajo prisotnost na različnih ravneh slovenske države in trudimo se, da smo na

tem področju proaktivni.

Obenem še vedno sanjamo -zakaj ne bi- da bomo nekoč imeli svojega lastnega predstavnika v tem Državnem zboru.

Cenimo srečanja, kot je današnje, ko lahko v tej dvorani govorimo o svojem življenju in potrebah. S tem, ko se med seboj bolje poznamo, naredimo tudi korak k bolj uspešnemu sodelovanju.

Zanimivo je, kako se na teh Vseslovenskih srečanjih nekatere problematike ponavljajo leto za letom, in kako na dan prihajajo druge, ki izhajajo iz novih okoliščin. Ohranjanje slovenstva, jezika in kulture - to so teme, ki ostajajo na vrhu obravnavanih problematik. Zaščita slovenskih manjšin v zamejstvu v prvih letih, v zadnjih letih večji poudarek na gospodarskem sodelovanju in skrb zaradi odhajanja mladih iz Slovenije.

Ali to pomeni, da za ponavljajoče se tematike nimamo rešitev, ker jih spet in spet obravnavamo? Odgovor je v tem, da gre za dinamične transverzalne vsebine. Ne moremo jih pustiti ob strani, ker dajejo smisel ostalim.

Če nas ohranjanje slovenstva ne bi več zanimalo lahko pogovore o gospodarskem sodelovanju med slovenskimi podjetji po svetu selimo na ministrstvo za gospodarstvo, podporo društvom, ki imajo pri vratih slovensko zastavo prepustimo zunanjemu ministrstvu in lokalnim diplomatskim predstavništvom, za mednarodne izmenjave študentov poskrbi ministrstvo za šolstvo, pouk slovenščine omejimo na oddelke tujih univerz za eksotične jezike.

Kajti skupni imenovalnik vseh teh, zaradi katerega jih obravnavamo prav v tem prostoru in v okviru teh srečanj je ta, da so SLOVENSKE.

Zaradi vsega tega se veselimo tega srečanja v naši skupni domovini, s katerim utrjujemo zavest, da je vredno še naprej skrbeti za Slovence širom sveta.

S pesnikom zaključim:
Bog našo nam deželo, Bog živi ves slovenski svet, brate vse, kar nas je sinov sloveče matere!

Hvala lepa.

JURE KOMAR | *Ostati Slovenec pod Južnim križem*

Spoštovani in dragi rojaki

Letos obeležujemo osemdeset let odkar so naši predniki bili primorani zapustiti svojo rodno zemljo in pričeti pot v neznano tujino. Dolga pot jih je peljala preko Atlantika v južno deželo Argentino, ki jih je vse sprejela pod svoje okrilje, tako družine, samce, mlade ali stare osebe.

Razlogi za njihovo izselitev so bili obramba svojih vrednot, vere in domovine. To je bila osnova na kateri je izseljenska politična in kulturna skupina Slovencev ustvarila organizacijo ki se danes imenuje Zedinjena Slovenija in živi tam daleč pod južnim križem. Organizacija je imela jasne pojme, preskrbeti nastanitev in delo, ohraniti slovenski jezik in kulturo ter krščansko vero.

Vedeli so, da je bistveno da v tujini ohranijo slovenski jezik, zato so takoj po odhodu iz domovine ustvarili slovenske šole, najprej osnovne in tudi srednje šole. Danes v Argentini deluje osem slovenskih osnovnih šol in Srednješolski tečaj Ravnatelja Marka Bajuka. To delo so prevzeli učitelji in profesorji ki so darovali svoje znanje in čas novim generacijam, ki so se rodile v tujini.

Na kulturnem področju smo bili deležni

velike dejavnosti. Med temi izseljenci je bila skupina visoko usposobljenih intelektualcev. Ta skupina je bila gonilna sila zelo pomembnega kulturnega razvoja za slovensko skupnost v Argentini, kar je tudi argentinska družba prepoznala. Razvili so se pesniki, pisatelji, slikarji, kiparji, zbori in gledališke skupine. Nastali so mediji, revije, tedniki, radijski programi itd.

V verskem pogledu nam je Bog med izgnanstvom nudil pomoč. Beguncem se je pridružila pomembna skupina: več kot 120 duhovnikov, bogoslovcev ter redovnikov in redovnic je zagotovilo duhovno podporo izseljencem v njihovem maternem jeziku.

Začetki so bili težki, a poleg veliko žrtvovanja, veliko dela, je bilo tudi veliko solidarnosti znotraj skupnosti. Slovenski značaj trdega dela, držanja obljub in marljivosti je skozi leta obrodilo sadove.

V krajih, kjer so se naselile slovenske družine, so si zgradili tudi slovenske domove, v katerih so se rojaki srečevali v jeziku, veri, kulturi in slovenskih navadah. Razvile so se obrti, strokovnjaki različnih strok in podjetja, ki so danes priznana v argentinski družbi. Tako je slovenska emigracija pridobila ugled v državi, ki so jo oblikovali izseljenci iz vsega sveta.

Danes imam čast da vas pozdravim kot predsednik krovne organizacije Zedinjena Slovenija, ki jo sestavljajo potomci druge in tretje generacije povojnih slovenskih beguncev, ki jih je Argentina sprejela pod svoje okrilje. Danes Zedinjeno Slovenijo sestavlja šest domov v Velikem Buenos Airesu: Društvo Slovenska Pristava, Hladnikov dom - Slovenska vas, Naš dom San Justo, Slomškov dom Ramos Mejía, Slovenski dom San Martín in Slovenski dom Carapachay, ter Slovensko dušno pastirstvo, Zveza Slovenskih mater in žena, Mladinske organizacije, in Društvo Slovencev iz Mendoze, Slovensko planinsko društvo v Barilochah in Hanželičev dom v Cordobi. V njih živi Slovenija preko svojega jezika, kulture in krščanskih vrednot že osem desetletij pod južnim križem.

To so bili in so razlogi za našo slovensko bit. Toda danes je svet zelo povezan in časa je malo, zato se morajo organizacije in njihove strukture prilagoditi novim izzivom. Med temi izzivi so upadanje število članov, zaradi selitve znotraj države ali v tujino ali zaradi smrti, nove potrebe po poučevanju slovenščine, programi dejavnosti, mladina, duhovna podpora itd. V ta namen vse organizacije

sodelujejo, delujejo kot ekipa, da bi bile učinkovite pri programiranju dejavnosti ter uporabi in vzdrževanju obstoječih struktur. Zelo jasno se zavedamo potrebe po ohranjanju slovenščine za preživetje skupnosti v prihodnjih generacijah, zato posodabljammo naše metode poučevanja. Naši mladi so prihodnost skupnosti, zato prek organizacij mladci in mladenke, SFZ in SDO spodbujamo povezovanje in razvoj. Na duhovni ravni smo v zadnjih letih prejeli duhovno podporo Slovenske cerkve. Svojo komunikacijo smo prilagodili novim omrežnim tehnologijam.

Vse te posodobitve zahtevajo veliko prostovoljnega dela naših članov in podporo, ki jo nudijo slovenske zasebne in vladne organizacije, kar iskreno cenimo.

To je dokaz, da nismo odtrgali korenin naše skupnosti od domovine naših prednikov. In ponosni smo, da smo del te domovine na skrajnem jugu. To lahko občutiš le v srcu, ko vidiš različne generacije, ki si delijo isti ponos, da so Slovenci

Marija Pomagaj naj varuje in pelje po pravi poti našo drago Slovenijo.

Hvala lepa!

DOBRODOŠLI DOMA 2025 | JUNIJ – JULIJ 2025

22. JUNIJ – OSREDNJA PRIREDITEV V NOVI GORICI

V nedeljo, 22. junija je bila osrednja prireditel dogodka “Dobrodošli doma”, ki je povezal Slovence iz matične države, zamejstva in izseljenstva.

Nedelja se je začela s slovesno sveto mašo na Sveti Gori. Mašo je ob somaševanju izseljenskih duhovnikov daroval ljubljanski pomožni škof pristojen za Slovence v zamejstvu in po svetu dr. Anton Jamnik, ki je v svoji pridigi posebno pozornost namenil Slovencem, ki živijo zunaj domovine in s predanostjo ohranjajo slovenski jezik, vero in narodno identiteto.

Slovinci iz 17 držav združeni na nabito polnem Bevkovem trgu v Novi Gorici

Nabito poln Bevkov trg v Novi Gorici je bil prizorišče ene najbolj srčnih in čustvenih prireditev – največjega srečanja Slovencev iz zamejstva, sveta in domovine Dobrodošli

doma. Več kot dva tisoč obiskovalcev iz 17 držav po vsem svetu je bilo priča zgodovinskemu dogodku, ki je orisal ustvarjalnost in vsestranskost naših rojakov. To je bil dan, ko je bila Slovenija največja.

Podpredsednik Vlade Republike Slovenije in minister za Slovence v zamejstvu in po svetu Matej Arčon je v nagovoru poudaril: »Drage Slovenke in Slovenci, Nova Gorica še nikoli ni bila tako velika in še nikoli ni bila tako brezmejna, kot je danes. Lepo vas je videti. Hvala, da ste prišli domov! Na tem trgu so danes Slovenci iz Italije, Avstrije, Madžarske, Hrvaške, Švedske, Nemčije, Velike Britanije, Bosne, Srbije, Argentine, Avstralije, Brazilije, Kolumbije, Kanade, Združenih držav Amerike in še bi lahko našteval. Vi ste ljudje, ki naši deželi dajete svetovljansko širino, moč in ponos. Učite nas, kako ceniti in spoštovati našo Slovenijo.«

Osrednja prireditev se je pričela udarno. Na prizorišču sta prikoralaka dva slovenska pihalna orkestra, vsak s svoje strani meje, ki praznujeta desetletja sodelovanja in prijateljstva – Prvačka pleh muzika in Pihalni orkester Kras Doberdob iz Italije. Na odru pa so z akrobatskimi meti zbrane navdušile razigrane navihačice AŠD Cheerdance Millenium iz Trsta, ki so na svetovnem prvenstvu iz cheerleadinga osvajale medalje za Slovenijo. Na krilih hrepenenja je rojake po svetu v naslednji točki ponela izjemna Nina Strnad, ki je med študijem na avstrijskem Koroškem in v ZDA tudi sama

okusila življenje na tujem. V nadaljevanju so s pesmijo odpeto »na tretko« kot prvi avstrijsko Koroško predstavili Oktet Suha. Iz naše severne sosede pa je na veliki oder v Novi Gorici prispel tudi izjemni Tonč Feinig. Za rockerske ritme na tokratni osrednji prireditvi so poskrbeli Skupina Ostanki iz Argentine. Sofi Marolt, prav tako iz dežele pod južnim križem, je prav za to prireditev prevedla del svoje avtorske argentinske pesmi v jezik svojih korenin – slovensščino, kar je bilo še posebej čustveno. Iz Argentine nam je zaplesala tudi folklorna skupina Pristava.

Iz severa Evrope – iz Švedske so prišle članice Tria Sukno. Naslednjih nekaj minut je bilo namenjenih gledališču – Isabelle Kralj in Theatre Gigante iz Milwaukeeja v ZDA so namreč predstavili del svoje predstave. Slovenski pesmi Pa se sliš’ in Zlat oblaček so v nadaljevanju zapeli člani Mešanega pevskega zbora Camerata Slovenica iz Bosne in Hercegovine. Pravljica o mavričnih ljudeh pa je zvenela v izvedbi Slovenskega zbora v Londonu iz Velike Britanije. Skozi večer sta zbrane popeljala dva izvrstna igralca Danijel Malalan iz Italije in Lara Maria Vouk iz Avstrije. Spomnila sta tudi na številne velike Slovence, ki so in še vedno puščajo pečat po vsem svetu ter pišejo zgodovino. V video izjavah so se nam oglasili: iz ZDA trikratni nominiranec za Grammyja Mak Grgić in prejemnik prvega tehničnega oskarja iz Slovenije Jernej Barbič; iz Argentine prvi Slovenec, ki je bil v Himalaji Dinko Bertoncelj

ter iz Italije mlada slovenska smučarka Caterina Sinigoi. Srčna prireditev se je zaključila še z enim vrhuncem – v video glasbeni čestitki so se nam pridružili še mnogi Slovenci, ki niso bili z nami v Novi Gorici. Skupaj smo peli Slovenija, od kod lepote tvoje in ob koncu so se pridružili še člani legendarnega Ansambla Saša Avsenika, ki imajo v svojih vrstah tudi dva zamejska Slovenca, močno pa so jih zaznamovali tudi obiski pri rojakih po svetu. Za tehnično izvedbo projekta so poskrbeli člani argentinskega AudioPristava.

Popoldne so obiskovalce na stojnicah pričakale domače dobrote zamejskih kmetij, rokodelske mojstrovine, ustvarjalne delavnice, predstavitve organizacij Slovencev po svetu ter bogata kulinarčna ponudba – od pristnih slovenskih jedi do argentinskih specialitet.

Večer se je zaključil s pravo slovensko veselico.

Pripravi: Jože Jan

Vir:Novi glas , Urad Vlade Republike Slovenije za Slovence v zamejstvu in po svetu

NAŠ POGOVOR | Minister Matej Arčon

→ Kakšna je vloga dogodka Dobrodošli doma pri krepitvi vezi med Slovenijo in slovenskimi skupnostmi po svetu?

Dogodek Dobrodošli doma je simbolno in vsebinsko izjemno pomemben za utrjevanje vezi med matično domovino in slovenskimi skupnostmi po svetu. Gre za priložnost, da se v Sloveniji zberejo rojaki, ki živijo izven njenih meja, in skupaj z domačini praznujejo skupno kulturno dediščino, jezik, tradicijo in pripadnost slovenskemu narodu.

Ponosen in vesel sem, da je letošnji dogodek, ki je bil zastavljen precej bolj ambiciozno kot prejšnja leta, potekal v mojem domačem mestu. Novo Gorico smo izbrali, ker letos skupaj z Gorico nosi naziv Evropske prestolnice kulture 2025 in se posveča temi brezmejnosti. Zdelo se nam je, da je to primeren kontekst za sporočilo o tem, da je tudi Slovenija brezmejna. Da torej naša kultura in ustvarjalnost segata daleč izven države, na vse kontinente sveta. Slovenci po svetu pomembno prispevate k mednarodnemu ugledu naše države, kulturno, gospodarsko, izobraževalno. Povezovanje z vami krepí identiteto naroda in bogati našo skupno razumevanje, kdo smo kot Slovenci, ne glede na to kje živimo.

Na naš poziv k udeležbi na tem največjem srečanju Slovencev so se resnično odzvale skupine s celega sveta, kar je še posebej ganljivo. Prav videti je bilo, kako se na različnih dogodkih tkejo vezi med Slovenci, še posebej med mladimi. To ustvarjanje mrež se mi zdi najpomembnejša naloga in dediščina tega dogodka. Je pa množična udeležba obenem matični domovini dala signal, da je občutek pripadnosti med Slovenci po svetu močan in trden. Razveseljivo je tudi, da so ta novogoriški praznik kot svoj začutili Slovenci iz zamejstva, ki jim Dobrodošli doma morda doslej ni bil tako blizu.

→ Katere so danes prioritete Urada za Slovence v zamejstvu in po svetu?

Skrb za Slovence v zamejstvu in po svetu, sode-

lovanje z njimi ter podpora ohranjanju slovenske identitete in jezika zunaj države so temeljne naloge in trajne prioritete urada. Ob tem pa se želimo odzivati na spreminjajoče se potrebe in izzive naših skupnosti. Če bi izbral dve besedi, ki sta zame ključni pri postavljanju prioritet, bi se odločil za povezovanje in prihodnost.

Povezovanje in izmenjava med zamejskimi in izseljenski skupnostmi sta ključnega pomena. Marsikje najdemo izvirne rešitve, uspešno premagajo težave pri učenju in rabi jezika, pri organizaciji dogodkov, dialogu z večinskimi prebivalstvom in tako naprej. Te rešitve so lahko koristne tudi drugim skupnostim, a je izmenjave dobrih praks in informacij včasih premalo. V želji po tej izmenjavi smo po vzoru kmetijske oblikovali kulturno, športno in gospodarsko koordinacijo. Za slednjo upamo, da bo temelj slovenske globalne poslovne povezave in poslovna konferenca v okviru Dobrodošli doma je bila v tem smislu dober začetek.

Povezovanje je neposredno povezano s prihodnostjo. Seveda si vsi želimo ohraniti tradicijo, naša društva, naše kulturne domove, stičišča, pevske zборе, dramske skupine, prostore druženja, župnije in verske skupnosti, ampak moramo biti tudi realni pri odgovoru na vprašanje, kako lahko to naredimo. Vsekakor ne brez mladih. Projekti za mlade so cel naš mandat prednostni na vsakoletnem razpisu. In ko razmišljamo o podpori športu in o gospodarskem razvoju ter sodelovanju imamo v mislih predvsem mlade. Ki potrebujejo vzpodbudno, perspektivno okolje, zanimiva delovna mesta in kakovosten, zdrav način življenja. Če bodo manjšinske in izseljenske organizacije k temu pripomogle, bo pripadnost mladih veliko večja.

→ Kakšno podporo nudi Slovenija pri ohranjanju jezika v zamejstvu in po svetu in kako bi jo lahko še okrepili?

Jezik je duša naroda, vez med generacijami in most do prihodnosti. Ministrstvo za vzgojo in izobraževanje veliko vlaga v pedagoške asistente

in v izobraževanje ter strokovno podporo slovenskim učiteljem v zamejstvu. To ni lahko, ker ima vsaka od sosednjih držav drugačen sistem dvojezičnega oziroma slovenskega šolstva. Med Italijo, kjer imamo celotno izobraževalno vertikalno v izključno slovenskem jeziku, in Hrvaško, kjer se slovenščina poučuje zgolj kot izbirni predmet, so velike razlike. Pomembno je, da naš Urad dostojno podpira medije v slovenskem jeziku v vseh štirih zamejstvih. Ter seveda, da poskrbimo za naše kulturne ustanove in kulturna društva, ki so temelj ohranjanja jezika. Slednje velja tako za zamejstvo kot za skupnosti po svetu.

Učenje jezika med izseljenci in zdomci je večinoma lepo urejeno. Ministrstvo napotuje in plačuje učitelje jezika po Evropi, Urad skrbi za delovanje šol slovenskega jezika znotraj društev, kjer večinoma poučujejo prostovoljci, ki smo jim izjemno hvaležni. Na voljo so tako štipendije za učitelje kot štipendije za mlade, ki prihajajo na poletne šole ali se udeležujejo spletnih tečajev slovenskega jezika. Sredstva za te štipendije smo v zadnjih letih precej okrepili in uspemo pozitivno rešiti praktično vse prošnje za štipendije. Bomo pa morali skupaj – obe ministrstvi in društva – v prihodnje malo več razmišljati o uporabi sodobnih digitalnih orodij. Ključna beseda je skupaj - naša naloga je, da vam pomagamo, ne da bi prevzeli, kar že tako dobro delate.

→ Mladi so bodočnost sveta in tudi naše skupnosti. Ali načrtujete nove oblike izmenjav za mlade Slovence iz Argentine?

V Slovenijo vsako leto pridejo maturanti iz programa RAST. Urad z veseljem materialno podpre njihovo pot v matično domovino. Mladi Argentinci prihajajo tudi preko štipendij fundacije ASEF, pri kateri je ravno tako Urad ključni financer. Mnogi tudi na poletne in druge jezikovne šole. Vsakega smo res veseli in tudi preko vašega medija vabim mlade Argentine, ki pridejo v domovino svojih prednikov, da se oglasijo pri nas. Že kar nekaj časa pa zori ideja, da bi za

potomce slovenskih izseljencev organizirali nekakšno potovanje korenin, na katerem bi lahko spoznali Slovenijo, vzpostavili ali okrepili vezi z jezikom in kulturo. Upamo, da nam bo uspelo.

→ Bili ste že na kratkem obisku Slovencev v Argentini. Kaj je na vas naredilo najgloblji vtis? Lahko v bodoče pričakujemo tudi obisk v Buenos Airesu?

Potovanje na vseslovensko srečanje in martinovanje v Mendoza je bila dejansko moja prva velika mednarodna pot v vlogi ministra. Vesel sem, da sem se tako odločil, ker bolje ne bi mogel začeti. Obisk slovenske skupnosti v Argentini me je globoko ganil. Najbolj me je navdušila močna zvestoba slovenstvu, ki se kaže v jeziku, kulturi, pesmi, folklori in predvsem v medgeneracijski predanosti. V Argentini sem začutil, da je slovenstvo res nekaj, kar se živi vsak dan z veliko ljubezni in ponosa. Zelo ponosen sem bil tudi na to, kako uspešni so argentinski Slovenci. V tej veliki, kulturno mešani državi, so dokazali, da slovenska pridnost, delavnost, inovativnost in pamet niso nek mit, neka zgodba, ki jo pripovedujemo sami sebi. Ampak so resnična dediščina in vrednote, ki so v vaši skupnosti še kako žive. Težko obljudim obisk v Buenos Airesu, si ga pa zelo želim.

→ Kakšno sporočilo bi želeli poslati Slovencem v Argentini, predvsem mladim, ki s ponosom ohranjajo slovenski jezik in kulturo?

Predvsem, da ste in boste vedno del slovenskega naroda. In da smo vam hvaležni. Biti mlad danes še zdaleč ni lahko in to, da med iskanjem svojega mesta v svetu najdete energijo za ohranjanje svoje slovenske identitete, je hvalevredno. Je pa tudi vse bolj pomembno. Svet vedno bolj potrebuje ljudi, ki so v stiku z več kulturami, več jeziki, kajti to so graditelji mostov in tisti, ki nam bodo pomagali premagovati konflikte. S povezovanjem, sodelovanjem in soustvarjanjem skupaj gradimo Slovenijo, ki ni le država na zemljevidu Evrope, ampak tudi dom v srcu vseh, ki čutite slovensko.

DOBRODOŠLI DOMA 2025 | JUNIJ – JULIJ 2025

DOBRODOŠLI DOMA, DOBRODOŠLI V NUK

Ena prvih prireditev srečanja Dobrodošli doma 2025 je bila v NUK-u.. Narodna in univerzitetna knjižnica je največja slovenska knjižnica in je odgovorna za zbiranje in ohranjanje vseh pomembnih publikacij, ki nastanejo v Sloveniji, zamejstvu in po svetu. Vsako leto se pridruži srečanju “Dobrodošli doma”.

V četrtek, 19. junija je na dvorišču poleg kavarne NUK gostila druženje z izseljenci. Udeležence večera je najprej nagovorila rav-

nateljica dr. Jana Kolar, ves večer pa je povezovala skrbnica knjižničnega gradiva Slovenec v zamejstvu in po svetu Helena Janežič.

Tenorist Andrej Rustja - mladi Slovenec iz Gorice z argentinskimi koreninami - je popestril večer z izvajanjem slovenskih narodnih pesmi.

Glavna točka večera pa je bila komična eno- dejanka Tragik po sili, ki sta jo predstavila naša dobra znanca Dani Grbec in Boris Rot iz

Slovenske vasi pri Buenos Airesu. Vrhunsko sta predstavila prizor iz podeželskega življenja, ki ga je Anton P. Čehov napisal ob koncu 19. stoletja. Publika je uživala ob predstavi, smeha je bilo še in še in edina kritika je bila, da je predstava bila prekratka.

Dani in Boris sta uspešno predstavo ponovila še v Škofji Loki, Logatcu, Cerknici, na Taboru Slovencev po svetu in na Argentinskem večeru v Gorici.

ARGENTINSKI VEČER *v Gorici*

Zaključna prireditev v okviru srečanja Dobrodošli doma 2025 je bil Argentinski večer v Gorici. Večer je pripravilo društvo Slovenija v Svetu kot praznik povezovanja slovenske in argentinske kulture ob 80-letnici odhoda povojnih Slovencev iz domovine.

Argentinski večer se je vršil v četrtek, 3. julija v prostorih Kulturnega centra Lojze Bratuž v Gorici, ki je od leta 1962 pomembno kulturno, izobraževalno, rekreacijsko in športno središče, odprto za celotno goriško območje. V njem imajo sedež Svet slovenskih organizacij, Slovenski center za glasbeno vzgojo Emil Komel, Zveza slovenske katoliške prosvete, Združenje cerkvenih pevskih zborov, Mešani pevski zbor Lojze Bratuž, Moški pevski zbor Mirko Filej, Slovenska zamejska skavtska organizacija in Športno društvo Olympia, v Kulturnem centru pa redno delujeta tudi Slovensko stalno gledališče, Centro teatro animazione e figure CTA Gorizia in Associazione culturale maestro Rodolfo Lipizer.

Prvi del večera se je odvijal v veliki dvorani Kulturnega centra. Goste, ki so napolnili veliko dvorano, sta najprej pozdravila Franka Žgavec, ravnateljica Kulturnega centra in Matej Arčon, podpredsednik vlade republike Slovenije in minister za Slovence v zamejstvu in po svetu.

Sledilo so nastopi Folklorne skupine iz Pristave, abiturientov srednješolskega tečaja dr. Marka Bajuka - Rast LIV - in gledališke skupine Slovenska vas.

Folklorna skupina Pristava se je v Sloveniji predstavila z belokranjskimi, prekmurskimi in rezijanskimi plesi, za zaključek večera pa so zaplesali argentinski ples pericón.

Rast LIV je nastopila z recitacijami poezij Tone- ta Kuntnerja in Ivana Korošca, plesom in petjem.

Člana gledališke skupine Slovenska vas, Dani Grbec ter Boris Rot, sta navdušila publiko s komedijo Tragik po sili avtorja Antona Pavloviča Čehova.

Argentinski večer se je nadaljeval na dvorišču pod lipami, kjer se je ob argentinski hrani - ki jo je pripravilo podjetje Momentos café - predstavila tudi glasbena skupina La Zorka iz Buenos Airesa.

Novi glas, tednik Slovencev v Italiji, je o Argentinskem večeru objavil obširno poročilo, zaključil pa s temi besedami: “Meje domovine niso meje srca, to je sporočilo argentinskega večera, ki se je v Kulturnem centru Lojze Bratuž v Gorici odvijal v sklopu projekta Dobrodošli doma 2025. Dogodek je dokazal, kako močne so lahko vezi med ljudmi, ki jih povezujejo skupna kultura, jezik in ljubezen do domovine, četudi živijo na drugem koncu sveta. Slovenska skupnost iz Argentine je s pesmijo, plesom, gledališčem in domačimi okusi pričarala srčno vzdušje in dokazala, da se pripadnost ne meri v kilometrih, ampak v predanosti, ki presega meje in čas.”

NOGOMETNI TURNIR SLOVENCEV PO SVETU

To leto nas je Izseljensko društvo Slovenija v svetu (v nadaljevanju SVS) ponovno povabilo, da se udeležimo nogometnega turnirja Futsal v mesecu juliju.

Morda se sprašujete, kaj je posebnega pri NK Slomškov dom. Ime vam morda ne pove veliko, a za njim se skriva bogata športna zgodovina.

Po zgledu salezijanske ideje, da šport privablja otroke in jih odvrča od napačnih poti, je pred 45 leti pri Slomškovem domu nastala skupina 14-letnih fantov, ki so začeli sodelovati na različnih turnirjih tudi zunaj slovenskih krogov. Ekipa je hitro postala zelo tekmovalna – merila se je s starejšimi igralci in večkrat osvojila pokale na Mladinskih slovenskih dnevih.

Prvotno ime moštva je bilo »Padre Mernik«, v zahvalo g. Janezu Merniku za vso njegovo opravljeno delo. Večina igralcev je izhajala iz šole Don Bosco. Leta so minila in ekipa je še 15 let sodelovala pri mladinskih dejavnostih doma in predstavljala nogometno reprezentanco. Ta leta so bila zlato obdobje nogometa.

Pred pandemijo smo z novim imenom NK Slomškov dom sodelovali na mednarodnem turnirju Futsal slovenske emigracije, ki ga je organiziralo Društvo SVS. Bila je čudovita izkušnja za naše nogometaše, ki so tako imeli priložnost bolje spoznati lepo Slovenijo. Čeprav takrat nismo osvojili prvega mesta so fantje, stari med 15 in 19 let, še bolj poglobili svojo ljubezen do Slovenije.

Takrat ni bilo zadosti finančne pomoči, zato smo si z letalskimi vozovnicami pomagali kar sami – iz lastnih sredstev.

Letos želimo z udeležbo na tem mednarodnem turnirju izraziti hvaležnost

organizatorjem in podpornikom – Uradu za Slovence v zamejstvu in po svetu, Izseljenskemu društvu Slovenija v svetu ter seveda Nogometni zvezi Slovenije.

Glede futsala pa: to je zelo hitra igra, ki traja 20 + 20 minut in zahteva stoodstotno zbranost in telesno pripravljenost.

Skrbno izbrano moštvo sestavljajo naslednji igralci: K. Smole, T. Kokalj, A. Kokalj, M. Kokalj, M. Loboda, M. Cepeda, Valen Mokorel, A. Kavčič, M. Kavčič, Dami Marinčič in T. Marolt.

Dvakrat na teden treniramo in izboljšujemo tehnične spretnosti na različnih igriščih. Današnjo ekipo vodita inž. Jani Kocmur in dr. Pavle Marolt.

Turnir bo potekal od petka, 25. julija, do nedelje, 27. julija. Nogometna zveza Slovenije nam je ponudila tudi možnost prijateljskih tekem velikega nogometa, in sicer proti ekipama iz Idrije in Šenčurja.

Tokrat bomo poskusili s pomočjo tehnologije omogočiti, da naša skupnost spremlja naše tekme prek YouTube-a. Veseli bomo vašega navijanja – potrebujemo pozitivno energijo!

Jani Kocmur

Nekaj utrinkov

DOBRODOŠLI DOMA 2025

Slovenci iz zamejstva in sveta skupaj z Ansamblom Saša Avsenika vam pošiljamo glasbeno čestitko:

“Slovenija, od kod lepote tvoje”

Kliknite za ogled videa

RESOLUCIJA EVROPSKEGA PARLAMENTA

o ohranjanju spomina na žrtve povojnega komunističnega obdobja v Sloveniji

V torek, 8. julija 2025, je Evropski parlament na plenarnem zasedanju v Strasbourgu sprejel Resolucijo o ohranjanju spomina na žrtve povojnega komunističnega obdobja v Sloveniji. Pobudo za-njo je dala evropska poslanka Romana Tomc.

»Resnica je zmagala, resolucija Evropskega parlamenta je sprejeta. Za vedno bo ostala del evropske zgodovine. Prej ali slej bo morala to dejstvo sprejeti tudi levica v Sloveniji,« je takoj po sprejetju resolucije zadovoljno zapisala njena pobudnica Romana Tomc.

Resolucijo je na glasovanju podprlo 357 evropskih poslank in poslancev, 266 ji je nasprotovalo, 16 pa se jih je vzdržalo. Pred tem so poslanci (s 352 glasovi proti 278) zavrnili predlog skupine socialistov (S&D) za preložitev glasovanja.

Resolucija med drugim poudarja pomen verodostojnega in vključujočega zgodovinskega spomina, ki priznava vse razsežnosti totalitarnega nasilja ter moralno odgovornost za ohranjanje spomina na vse nedolžne žrtve totalitarnih in avtoritarnih režimov v duhu sprave, resnice in demokratičnih vrednot. Zavrača vsakršno izkoriščanje zgodovine za pridobivanje političnih točk in poziva k ohranjanju spomina na vse nedolžne žrtve komunističnega režima v Sloveniji, od nje-govega začetka do padca. Resolucija poudarja pomen nadaljevanje odkrivanja množičnih grobišč v Sloveniji, tudi z namenom dokumentiranja in pre-verjanja zgodovinskih dokazov o storjenih zločinih. Poziva slovenske oblasti, da si še naprej prizadevajo zagotoviti univerzalno pravico do pokopa, z nacionalnim dnevom spomina v Sloveniji pa bi se poklonili žrtvam avtoritarnih in totalitarnih režimov, vključno s komunizmom. Poudarja spoštovanje zgodovinske pravičnosti ter poziva Slovenijo in druge države članice, naj si prizadevajo za krepitev zgodovinskega spomina, medsebojnega razumevanja in sprave na podlagi resnice ter spoštovanja vseh žrtev totalitarnih režimov.

A čeprav je bila resolucija v celoti namenjena slovenski državi, so ji osrednji mediji v Sloveniji namenili bore malo prostora, pa še tisto malo je bilo popolnoma izkrivljeno.

Da so osrednji slovenski mediji ideološko pohabljeni ter da trpijo za pomanjkanjem kritične presoje naše polpretekle zgodovine ni nobena novost ali presenečenje in smo tega, žal, še pre-več navajeni, bi pa upravičeno pričakovali bolj zrel in državniški odziv predsednice države. Toda to se ni zgodilo. Predsednica se je v tednu, ko je izšla Resolucija, udeležila raznih slovesnosti ob 30. obletnici genocida v Srebrenici, kjer so leta 1995 bosanski srbi pobili več kot 8.000 muslimanskih dečkov in mož. Ob tem je bila sposobna jasno obsoditi zločine in storilce zla v Srebrenici ter sprejeti užaloščene srebreniške matere, v svo-jem odzivu na Resolucijo o ohranjanju spomina na žrtve povojnega komunističnega obdobja v Sloveniji pa niti z besedo ni omenila komunistič-ne revolucije ali zločinov, ki so bili storjeni v nje-nem imenu.

Prav tako ni omenila nedemokratičnega tota-litarnega sistema, znotraj katerega je bilo »več kot 100.000 prebivalcev Slovenije, ki so se upirali komunističnemu sistemu in njegovi ideološki represiji, žrtev različnih oblik nasilja; ker so bila ta dejanja hude kršitve temeljnih človekovih pravic, vključno s pravico do življenja, poštenega sojenja in dostojnega pokopa«, na kar sicer opozori resolucija. Torej, nobene obsodbe revolucionarne-ga nasilja, zgolj zabetonirana misel »če stopiš na stran okupatorja, ni opravičila«, kot je zapisala. Toda kot pravnica predsednica države zagotovo dobro ve, da imajo prebivalci pravico zahtevati od okupatorja kot legitimne oblasti v času okupa-cije, da jih zaščiti pred nasiljem. Namesto tega je v odzivu ostro obsodila kakršnokoli zmanjševanje pomena NOB oz. poskuse zgodovinskega revizio-nizma, čeprav resolucija sploh ne govori o NOB in ne zmanjšuje njenega pomena. Prav nasprotno, Evropski parlament je v resoluciji odločno obsodil »zgodovinski revizionizem in povičevanje na-

cističnih kolaborantov in drugih vojnih akterjev, odgovornih za grozodejstva med drugo svetovno vojno in po njej, vključno s trivializacijo zločinov nacističnih in fašističnih režimov ter njihovih za-veznikov«. Iz njenega odziva bi torej lahko upra-vičeno sklepali, da resolucije sploh ni prebrala, temveč se je zgolj postavila na ideološke okope, ki jih njeni ideološki kolegi gradijo že osem desetle-tij. Žalostno, pa tudi zamujena priložnost za korak k resnični spravi.

Resolucija Evropskega parlamenta o ohranja-nju spomina na žrtve povojnega komunističnega obdobja v Sloveniji je torej dobro vodilo, kako se v Sloveniji soočiti s polpreteklo zgodovino, zato si želim, da bi dobila primerno mesto v našem, tako razklanem prostoru. Morda pa bomo potem končno sposobni sprejeti svojo preteklost in na polno zaživeti sedanjost z zdravim pogledom v prihodnost.

Viri:
Evropska resolucija, slovenska tišina, Helena Jaklitsch (Radio Ognjišče)
Evropski parlament potrdil resolucijo o povojnih pobojih v Sloveniji, Janez Porenta (Družina)

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 8. julija 2025 o ohranjanju spomina na žrtve po-vojnega komunističnega obdobja v Sloveniji (2025/2575(RSP))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji in zlasti člena 2 o spoštovanju človekovega dostojanstva, svobode, demokracije, enakosti in človekovih pravic,
- ob upoštevanju Splošne deklaracije človekovih pravic in sorodnih resolucij Organizacije združenih narodov (OZN),
- ob upoštevanju resolucije št. 1481 parlamen-tarne skupščine Sveta Evrope z dne 26. januarja 2006 o potrebi po mednarodni obsodbi zločinov totalitarnih komunističnih režimov,
- ob upoštevanju praške deklaracije o evropski vesti in komunizmu z dne 3. junija 2008, v kateri se poziva k vseevropski obsodbi zločinov komu-nizma in izobraževanju o njih,
- ob upoštevanju svoje izjave z dne 23. sep-tembra 2008 o razglasitvi 23. avgusta kot evrop-skega dneva spomina na žrtve stalinizma in na-cizma(1),
- ob upoštevanju izjave iz Vilne, ki jo je julija 2009 sprejela Organizacija za varnost in sodelovanje v Evropi (OVSE) in v kateri je obsodila totalitarizem ter podprla evropski dan spomina na žrtve stali-nizma in nacizma,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 2. aprila 2009 o evropski zavesti in totalitarizmu(2),
- ob upoštevanju poročila Komisije z dne 22. decembra 2010 z naslovom Spomin na zloči-ne, ki so jih zagrešili totalitarni režimi v Evropi (COM(2010)0783),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 19. sep-tembra 2019 o pomenu evropskega zgodovinske-ga spomina za prihodnost Evrope(3),
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 17. janu-arja 2024 o evropski zgodovinski zavesti(4),
- ob upoštevanju peticije št. 0718/2023,
- ob upoštevanju člena 233(2) Poslovnika,
- A. ker bi bilo treba evropsko zgodovino v vsej njeni kompleksnosti spoštovati in obravnavati v nepristranskem, vključujočem in na dokazih utemeljenem dialogu, s katerim bi spodbudili ra-zumevanje in spravo in ki bi ga brez političnega vpliva vodili poklicni zgodovinarji;
- B. ker je ohranjanje spomina na evropsko tragič-no preteklost in vse žrtve totalitarnih in avtoritar-nih režimov bistveno za dostojanstvo teh žrtev, spodbujanje sprave, človekovih pravic in pravne države ter podpiranje kulture miru in medseboj-nega spoštovanja;
- C. ker je Parlament sprejel resolucijo o evropski

zavesti in totalitarizmu ter je bil vedno zavezan ohranjanju spomina na žrtve vseh totalitarnih režimov;

D. ker se zločini, storjeni med drugo svetovno vojno v Sloveniji in drugih republikah nekdanje Jugoslavije, ne smejo nikoli pozabiti;

E. ker je bilo po drugi svetovni vojni več kot 100 000 prebivalcev Slovenije, ki so se upirali komu-nističnemu sistemu in njegovi ideološki represiji, žrtev različnih oblik nasilja; ker so bila ta dejanja hude kršitve temeljnih človekovih pravic, vključ-no s pravico do življenja, poštenega sojenja in dostojnega pokopa;

F. ker je jugoslovanski komunistični režim v Slo-veniji izvensodno usmrtil več deset tisoč civilistov in vojnih ujetnikov; ker jih je bilo več tisoč usmr-čenih samo leta 1945, torej takoj po koncu vojne;

G. ker je komisija vlade Republike Slovenije za re-ševanje vprašanj prikritih grobišč odkrila več kot 750 lokacij neoznačenih grobišč ter tako razkrila sistematično prizadevanje, da bi se ti zločini pri-krili, a kljub temu še vedno niso bili najdeni kraji usmrтитve in žrtve še vedno niso ustrezno poko-pane;

H. ker so se množična grobišča desetletja prikri-vala in ker je bila javna razprava o teh zločinih v totalitarnem režimu strogo prepovedana, s čimer se je zakopala zgodovinska resnica in zavrl proces sprave;

I. ker je slovenska vlada leta 2023 odpravila na-cionalni dan spomina na žrtve komunističnega nasilja, kar je velik korak nazaj v prizadevanjih za zgodovinsko pravičnost, spravo in spoštovanje žrtev;

J. ker se je treba evropske zgodovine spominjati in o njej nepristransko razpravljati in ker si žrtve komunističnih pobojev v Sloveniji zaslužijo spo-min in spoštovanje; ker ohranjanje zgodovinske-ga spomina na žrtve vseh totalitarnih režimov prispeva k izgradnji pravične in demokratične družbe;

K. ker je državni zbor Republike Slovenije decem-bra 2024 sprejel zakon, ki prepoveduje uporabo simbolov nacizma, fašizma in njunih kolaboraci-onističnih organizacij iz druge svetovne vojne, ne pa tudi simbolov komunizma;

L. ker so v vseh nekdanjih jugoslovanskih repu-blikah obstajala taborišča za prisilno delo; ker so bila ta taborišča orodje, ki ga je državni tota-litarni komunistični režim uporabljal za zatiranje vsakršne politične opozicije;

1. meni, da bi moral biti spomin na zločine, ki so jih zagrešili totalitarni režimi, del kolektivnega spomina, ki oblikuje sodobno evropsko zgodovi-no; se zaveda zločinov, ki so jih zagrešili nacistič-ni, fašistični in komunistični totalitarni režimi, ter vloge, ki so jo ti zločini imeli pri dojemanju zgo-dovine v Evropi;

2. poudarja, da bi bilo treba zgodovinska dejstva vključiti v izobraževalne programe in zgodovinske učbenike, da bodo mladi razumeli pomen demo-kracije in človekovih pravic;

3. podobno kot v svojih prejšnjih resolucijah o zgodovinskem spominu in človekovih pravicah ponovno obsoja vse oblike totalitarizma in avtoritarizma, vključno s komunizmom;

. ponovno poudarja, da hudodelstva zoper člo-večnost ne zastarajo ter bi bilo treba vsa preso-jati in obravnavati po istih merilih; znova odločno obsoja zgodovinski revizionizem in povičevanje nacističnih kolaborantov in drugih vojnih akterjev, odgovornih za grozodejstva med drugo svetovno vojno in po njej, vključno s trivializacijo zločinov nacističnih in fašističnih režimov ter njihovih za-veznikov, pa tudi dejanja kolaboracionističnih sil in jugoslovanskih komunističnih oblasti; ponovno poudarja pomen verodostojnega in vključujočega zgodovinskega spomina, ki priznava vse razsežno-sti totalitarnega nasilja; poudarja moralno odgo-vornost za ohranjanje spomina na vse nedolžne žrtve totalitarnih in avtoritarnih režimov v duhu sprave, resnice in demokratičnih vrednot, hkrati pa zavrača vsakršno izkoriščanje zgodovine za

pridobivanje političnih točk in poziva k nadaljnje-mu akademskemu obravnavanju te kompleksne zapuščine;

5. poziva k ohranjanju spomina na vse nedolžne žrtve komunističnega režima v Sloveniji, od nje-govega začetka do padca;

6. poudarja, kako pomembno je vztrajno priza-devanje, da bi v celoti razkrili zgodovinska dej-stva, in nadaljevanje uradne preiskovalne misije za odkrivanje množičnih grobišč v Sloveniji, da bi dokumentirali in preverili zgodovinske dokaze o storjenih zločinih;

7. poudarja, da mnogi odgovorni za povojne zlo-čine niso odgovarjali za svoja dejanja;

8. meni, da je treba žrtve druge svetovne vojne in povojnega maščevalnega nasilja jugoslovan-ske komunistične oblasti v Sloveniji ustrezno in dostojno pokopati; poziva slovenske oblasti, naj si še naprej z vsemi močmi prizadevajo, da bi za-gotovile univerzalno pravico do pokopa, in naj ohranijo podporne institucije, ki prispevajo k aka-demski in z dokazi podprti razlagi zgodovinskih dogodkov;

9. je seznanjen, da so države članice totalitarna grozodejstva obeležile s spomeniki; poziva slo-venske oblasti, naj še naprej preiskujejo prikrita grobišča, opravijo dostojen pokop in postavijo spominska obeležja, ki bodo pomnik za prihodnje generacije;

10. ponavlja, da je 23. avgust uradni dan spo-mina na milijone žrtev totalitarnih režimov, ime-novan tudi evropski dan spomina na žrtve vseh totalitarnih in avtoritarnih režimov;

11. poudarja, da je pomembno ohranjati spomin na zločine, ki so jih zagrešili totalitarni režimi, saj brez spomina ni mogoče doseči sprave; ponavlja, da je politika spomina v pristojnosti držav članic in torej ne spada na področje uporabe prava EU; spodbuja vse države članice, naj dejavno podpre-jajo spominske projekte, ki spodbujajo spravo, ne pa delitve ali politične instrumentalizacije;

12. opozarja, da Komisija v okviru programa za državljane, enakost, pravice in vrednote zagota-vlja financiranje za ukrepe, namenjene zgodo-vinskemu spominu, ter raziskovalne in izobraže-valne projekte, ki preučujejo vzroke totalitarnih režimov, zlasti nacizma, pa tudi fašizma, staliniz-ma in komunizma, pa tudi za počastitev spomina na žrtve njihovih zločinov;

13. meni, da bi se bilo treba z nacionalnim dnem spomina v Sloveniji pokloniti žrtvam avtoritarnih in totalitarnih režimov, vključno s komunizmom, da bi se spoštovala zgodovinska pravičnost in pri-spevalo k spravi;

14. poziva Komisijo, naj nadaljuje program zgo-dovinskega spomina, pri čemer naj upošteva vse tragedije, in naj podpre projekte v Evropi, ki se ukvarjajo z zgodovino totalitarnih zločinov, spod-bujajo ohranjanje spomina in prispevajo k spravi; ponovno poudarja, da totalitarni jugoslovanski komunistični režim ni zakrivil zločinov samo v Slo-veniji, temveč so bile njegove žrtve v vseh nek-danjih jugoslovanskih republikah in avtonomnih pokrajinah;

15. poziva k celovitemu pregledu arhivov jugo-slovanskih tajnih služb, zlasti Kosa in Udbe;

16. poudarja, da bi bilo treba obsoditi vse tota-litarne režime in da se njihovi simboli ne bi smeli povičevati;

17. poziva Slovenijo in druge države članice, naj si prizadevajo za krepitev zgodovinskega spo-mina, medsebojnega razumevanja in sprave na podlagi resnice ter spoštovanja vseh žrtev tota-litarnih režimov;

18. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Evropski komisiji, Svetu Evropske unije, slovenski vladi in parlamentu ter vladam in parla-mentom držav članic.

- (1) UL C 8 E, 14.1.2010, str. 57.
- (2) UL C 137 E, 27.5.2010, str. 25.
- (3) UL C 171, 6.5.2021, str. 25.
- (4) UL C, C/2024/5721, 17.10.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5721/oj.

KOLEDAR

3. avgusta

57. Mladinski dan v San Martinu

9. avgusta

Ob taktu barv v San Martinu

10. avgusta

Mladinski dan v Carapachayu

17. avgusta

Romanje v Lourdes

23. avgusta

Pevsko-glasbeni večer

DRUŠTVO SLOVENCEV V MENDOZI

50

Vabi na 50. obletnico Slovenske Koče
Gospod Jože Kastelic

Sobota 9. avgusta

Spominski program
Tapeo Criollo
Prosta veselica

Nedelja 10. avgusta

Potovanje v Los Penitentes
Sv. Maša in blagoslovitev
novih prostorov koče
Kosilo (golaž)
Obisk planinskih točk

Informacije ter prijave do 31. julija
Rezka Novak: 261-6635303
Bibiana Bajda: 261-5115032
Jadranka Ovcjak: 261-2497967

PLANINSKI ODSEK
MENDOZA - ARGENTINA

57. MLADINSKI DAN

KAKŠNA JE
NAŠA ZGODBA

3. AVGUSTA 2025

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

SLOVENSKI DOM SAN MARTÍN
RAMÓN CARRILLO 2362 - San Martín

“ ZA RAZMISLEK IN NASMEH ”

“En dober pregovor na dan, prežene slabo voljo stran”

PREGOVORI IN CITATI

SREČANJE

Je vsako srečanje majhno rojstvo,
rojstvo lučke, ki tajno sveti,
rojstvo niti, ki tajno zveže.

Vsak od nas svojo pot potuje.
Vsako pot tisoč lučk osvetljuje.
Vsako srce tisoč nitk povezuje.

Nihče ne hodi po svetu sam.
Vsako slovo je bolečina.
Vsako slovo je majhna smrt.

Kako prav ima Tone Kuntner, ki je te verze
napisal! Ampak, v Argentini bi dodali: “Qui-
en te quita lo bailado?!”

Srečanje “Dobrodošli doma” se je zaklju-
čilo. Pravijo, da še nikoli prej ni bilo toliko
obiskovalcev iz zdomstva. Na vsaki prire-
ditvi smo se srečali s prijatelji in znanci, ki
jih morda že leta nismo videli. In, čeprav je
slovo žalostno, smo veseli, da smo se srečali
in upamo, da se bomo kmalu zopet videli.
Nasvidenje, prijatelji!

• Dva, ki se iščeta, se prej ali slej najdeta.
(španski pregovor)

• Mnogokrat nam pride naproti - ne da bi
je iskali - stvar, ki je nismo mogli dobiti, ko
smo jo nenehno iskali.
(Seneka, rimski filozof, politik in dramatik)

• Najboljše zgodbe so tiste, ki jih najdemo
po naključju.
(španski pregovor)

• Srečanje dveh osebnosti je kot stik dveh
kemijskih substanc. V kolikor pride do

reakcije se preoblikujeta obe.
(Carl Gustav Jung, švicarski zdravnik in
psiholog)

• Srečanje s prijatelji po dolgem času je
boljše od poročne noči.
(kitajski pregovor)

• Geniji se vedno srečajo z
nasprotovanjem povprečnih.
(Albert Einstein, nemški fizik in matematik)

• Srečanje s starim prijateljem je kot
srečanje samega sebe.
(španski pregovor)

• Bolečina ločitve ni nič v primerjavi z
veseljem srečanja.
(Charles Dickens, angleški pisatelj)

• Sreča človeka sreča, ujeti se ne da.
(slovenski pregovor)

Izbral: Jože Jan

OTR XV

OB TAKTU BARV

AL COMPÁS DE LOS COLORES

9/8/2025

Andrej Makej

20.00

21.00

Los Tilos

Arriana Zigart

Slovenski Dom San Martín

Ramón Carrillo 2362 - San Martín, Buenos Aires - ARGENTINA

56. Pevsko Glasbeni Večer

23. Avgusta ob 20. uri

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE RS ZA SLOVENCE
V ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Slovenski Dom Carapachay

MLADINSKI DAN

10. avgusta

Veliki brat ti opazuje, si upaš priti k meni domov?

Dra. Cecilia Grierson 3867, Villa Adelina

Svobodno Slovenijo podpirajo

REPUBLIKA SLOVENIJA
URAD VLADE ZA SLOVENCE V
ZAMEJSTVU IN PO SVETU

Antonio Podržaj e Hijos S.R.L.

Grupo HZ

SL*AR
CÁMARA DE COMERCIO
ESLOVENO ARGENTINA

BAJDA s.r.l.

SVOBODNA SLOVENIJA | Glasilo Slovencev v Argentini

Ustanovitelj Miloš Stare

Lastnik društvo Zedinjena Slovenija

Predsednik Jure Komar

Urednika:
Mariana Poznič, Jože Jan

Oblikovanje:
Leila Erjavec, Sofi Komar

SVOBODNA SLOVENIJA / ESLOVENIA LI BRE

Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires - Argentina

email svobodna.ba@gmail.com

www.svobodnaslovenija.com.ar

Podpisani članki lahko ne izražajo mnenja in uredniške usmeritve Svobodne Slovenije.